

PERSBERICHT OVER DE IJSJESNORM EN BUITENSPEELONDERZOEK 24

VOOR UITGAVE OP WOENSDAG 28 MEI 2025 – ONDER EMBARGO TOT 15.00u

INTRODUCTIE

Het Buitenspeelonderzoek 24 van **Kind & Samenleving** toont opnieuw een neerwaartse beweging in het buitenspelen. Onderzoeker **Johan Meire** geeft duiding bij de cijfers. **Tine Bergiers**, voorzitter van **Goe Gespeeld!**, trekt aan de alarmbel en vraagt aandacht voor jeugdruimte aan de hand van de ijsjesnorm.

Onderaan het persbericht vindt u de informatie van de betrokken organisaties, contactgegevens van de woordvoerders, en de praktische timing voor het persmoment in Temse. U bent als journalist, redacteur of persmedewerker uitgenodigd om ter plaatse de experts te interviewen, de wandeling bij te wonen en om deelnemende kinderen aan het woord te laten over buitenspelen.

Het kabinet van Melissa Depraetere, Vlaams minister van Jeugd, communiceert nog in een afzonderlijk persbericht over het Buitenspeelonderzoek. U kunt dit persbericht rechtstreeks opvragen bij woordvoerder Laurien Joostens.

(laurien.joostens@vlaanderen.be / +32 473 47 53 17)

Informatie uit dit persbericht, het persmoment of telefonische interviews **blijft onder embargo tot woensdag 15.00u**. Het citaat van Melissa Depraetere, Vlaams minister voor Jeugd, mag niet uit de tekst worden gehaald.

Dit persbericht wordt door twee organisaties gedragen. We vragen u om de gelijke aandacht in het bericht voor beide organisaties door te trekken naar uw verslaggeving.

START PERSBERICHT

“Als het zo doorgaat, is dit de laatste generatie die nog buiten speelt.”

TEMSE, 28 mei 2025

Het buitenspelen gaat er nog steeds op achteruit, zo blijkt uit het nieuwe Buitenspeelonderzoek van Kind & Samenleving. Tegenover de cijfers uit het vorige onderzoek in 2019 is het aantal kinderen dat buiten speelt op amper vijf jaar tijd met 28,3% gedaald. In de Pieter Dierckxlaan in Temse, één van de wijken uit het onderzoek, meet een groep kinderen vandaag de afstand van de jeugddienst tot het speelterrein in de buurt.

Vanaf het Frans Boelplein in Temse trekt een groep kinderen met ijsjes in de hand naar het speelterrein in de Pieter Dierckxlaan. Al smullend en spelend verplaatsen ze zich door de buurt. Tine Bergiers, voorzitter van *Goe Gespeeld!*, legt uit wat de bedoeling van de wandeling is. “We testen vandaag de ijsjesnorm: de kinderen vertrekken en eten onderweg van hun ijsje. Wanneer ze op het speelterrein aankomen, noteren ze hoe groot dat ijsje nog is. Dat geeft een aanduiding hoe ver weg het speelterreintje ligt.”

“Soms heb je bij deze test gewoon geen ijsje meer over. Een ijsje van thuis meenemen en opeten op het speelterrein zou in elke woonwijk evident moeten zijn – daar willen we een vuist voor maken”, vindt Bergiers. Dat verankert ze met *Goe Gespeeld!* in de ijsjesnorm. Wanneer de kinderen onderweg zijn, slaan ze al aan het spelen. Soms met lawaai, of met wat duwen en trekken. Als begeleider kijkt Bergiers tevreden toe. “De ijsjesnorm is dus geen exacte wetenschap, maar een ludieke manier waarop kinderen en ouders zelf aan de alarmbel kunnen trekken als er in de buurt weinig of geen bereikbare plekjes zijn om te gaan spelen.”

Vrij spel in vrije val

Het buitenspelen staat immers onder druk, zo blijkt uit nieuwe cijfers van het Buitenspeelonderzoek, dat plaatsvond in opdracht van het Departement Jeugd van de Vlaamse overheid. Het aantal kinderen dat buiten speelt is op vijf jaar tijd met 28,3% gedaald. Dat is geen goede zaak voor hun welbevinden.

“Tijdens corona hebben we nogmaals gezien hoe belangrijk het is dat kinderen buiten kunnen spelen. Het is niet alleen goed voor hun ontwikkeling, maar ook voor hun mentaal welzijn”, aldus Vlaams minister voor Jeugd Melissa Depraetere.

“Dat het aantal kinderen dat buiten speelt de voorbije jaren zo enorm gedaald is, baart mij als minister grote zorgen. Daarom vind ik het belangrijk dat we deze legislatuur extra inzetten op het belang van buitenspelen. Zodat elk kind

in de buurt kan ravotten. Van investeringen in meer buitenspeelplekken en hangruimte tot een veilige leefomgeving voor kinderen en jongeren. We gaan Vlaanderen een plek maken waar kinderen en jongeren ook echt de ruimte hebben om jong te zijn”, vertelt minister Depraetere nog.

Het speelpleintje in Temse waar de kinderen naartoe wandelen ligt in een van de 24 wijken waarin het Buitenspeelonderzoek heeft plaatsgevonden. Johan Meire, coördinator van het onderzoek bij Kind & Samenleving, geeft duiding bij de methodiek: “Een activiteit als deze wandeling zouden we in het onderzoek meetellen als ‘georganiseerd spel’. Het is spelen op een afgesproken tijdstip, met een begeleider aanwezig.”

“In het Buitenspeelonderzoek hebben we echter vooral aandacht voor kinderen die op eigen houtje gaan spelen”, verduidelijkt Meire. “Het échte buitenspelen gebeurt wanneer kinderen zelf hun tijd kunnen en mogen invullen. Het onderzoek bevestigt nogmaals wat we al langer waarnemen: kinderen spelen in hun vrije tijd alsmaar minder vaak buiten.”

Voor het onderzoek gingen waarnemers op pad in 24 verschillende woonwijken verspreid over Vlaanderen en Brussel. “We werkten in het onderzoek met de ‘speelindex’: dat is de verhouding van het aantal spelende kinderen dat we telden in de wijk tijdens tien observatierondes met het aantal kinderen dat er woont volgens demografische gegevens.”

In zeven van die wijken is het onderzoek ook al uitgevoerd in 2019, en daarvoor al in 2008. Daardoor heeft Meire zicht op de evolutie door de jaren: “Op 16 jaar tijd is de speelindex gemiddeld meer dan gehalveerd. Als je kijkt naar een wijk waar 100 kinderen wonen, dan telden we daar in 2008 nog 75 buitenspelende kinderen, in 2019 nog 47, en in 2024 nog maar 34. Een lijnrechte daling, dus.”

Meisjes verdwijnen, koning voetbal blijft

Meire merkt wel aanzienlijke verschillen op tussen de buurten: “Wie er gaat spelen, waar kinderen spelen en hoe ze spelen, dat verschilt allemaal sterk van wijk tot wijk. Maar er zijn tegelijk geen een-op-een-verbanden te leggen. Het is niet zo dat je gewoon een basketbalveld minder moet aanleggen en plots meer meisjes op straat ziet spelen. De complexe ruimtelijke en sociale structuur van de wijk bepaalt wat voor spel er kan doorgaan.”

De grote afwezigen zijn inderdaad de oudere meisjes. In nagenoeg elke wijk

zijn meisjes tussen 12 en 14 zeer weinig aanwezig in de publieke ruimte. “In totaal zagen we 38% meisjes tegenover 62% jongens – dat is ongeveer één meisje voor elke twee jongens. Maar dat genderonevenwicht wordt duidelijk groter naarmate kinderen ouder worden. Bij peuters en kleuters is de verhouding bijna gelijk, maar bij de groep jonge tieners tussen de 12 en 14 jaar stellen we vast dat meisjes daar nog maar 27% van de groep uitmaken.”

“Deze wijk toont dat heel sterk: er spelen hier zeer weinig meisjes, en we zagen hier tijdens de observaties vooral tienerjongens buitenspelen, op het sportveld en de straat errond.” Het voetbalveld en basketbalterrein hebben inderdaad een groot aandeel in de speelruimte. En daar knelt het schoentje.

“In het hele onderzoek telden we over alle wijken heen 88% jongens, en maar 12% meisjes op sportvoorzieningen”, zegt Meire. “Dat is een gigantisch verschil, en er is ook geen vrouwelijke ‘tegenhanger’. Jongens die groter worden, verplaatsen zich van het speelterrein in de buurt naar een sportveld of skatepark. Maar de meisjes, die op jonge leeftijd nog naast de jongens spelen, verdwijnen daarna massaal uit de publieke ruimte.”

Verschuivend spel

De manier waarop er vandaag wordt gespeeld ziet er anders uit dan vroeger. “Het allereerste onderzoek naar buitenspelen dateert uit 1983. Daar zien we nog sprekende beelden van kinderen die midden op straat ravotten of hinkelen. Dat soort gedrag is intussen erg zeldzaam geworden”, verklaart Meire. “Nu vonden we 22% van de spelende kinderen terug in de straten, maar dat is vooral spel op de stoep en veel minder op de straat zelf. Het is veel minder evident geworden om te spelen op een plek die daar niet uitdrukkelijk voor bedoeld is. 60% van alle spelende kinderen deed dat op een plek met een duidelijk recreatief doel: speelterreinen en sportvelden, maar ook parken.”

“Kinderen spelen van nature overal: op straat, in de winkel, zelfs op een kerkhof. Maar wanneer kinderen en jongeren ergens spelen waar dat z gezegd niet de bedoeling is, dan noemen volwassenen dat vandaag overlast”, vult Bergiers aan. “Spel is vaak een uitlaatklep voor kinderen, en ze moeten daar ook de kans voor krijgen om kabaal te maken, om eens vuil te worden ... Daar zien we tegenover vroeger een veranderende mentaliteit – ook al deden die *grote mensen* net hetzelfde toen zij kinderen waren.”

Als gevolg komen kinderen ook minder in contact met verschillende vormen van spel, merkt Bergiers op. “Net die variatie daagt kinderen uit om op andere

manieren te gaan spelen, hun creativiteit en fantasie gebruiken, en om te ontdekken wat ze wel of niet leuk vinden. Maar als je alleen op het voetbalveld mag spelen, dan kan je alleen nog maar voetballen. En de kinderen die dat niet leuk vinden, tja, die blijven thuis.”

Het belang van spelen

Is spelen dan prioriteit nummer één op de agenda? Bergiers vindt van wel, en benadrukt het belang van spelen: “Spelen is veel meer dan zomaar plezier maken. Al spelend leren kinderen de wereld begrijpen: ze tasten grenzen af, leggen sociale contacten, ze leren regels afspreken en volgen... Maar in de eerste plaats is spelen gewoon een heel natuurlijk en belangrijk deel van kind zijn, en dat moeten we beschermen.”

“Daarom zijn initiatieven als de Buitenspeeldag zo belangrijk. Daar komen ze op een formele manier in contact met manieren van spelen die ze niet elke dag meemaken – maar ook met plekken, spelletjes en vriendjes die ze eigenlijk elke dag van het jaar kunnen aanspreken”, zegt Bergiers verder. “We zouden eigenlijk moeten mikken op 365 dagen buitenspelen, juist omdat buiten spelen zo waardevol is in het groeiproces van jonge mensen.”

Beleidsmakers in het domein jeugd zijn alvast overtuigd van het belang van buitenspelen. In het Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan van minister Depraetere staat ‘Ruimte om jong te zijn’ uitdrukkelijk vermeld als beleidsprioriteit, en lokale besturen proberen op tal van manieren kinderen aan te moedigen tot spelen en het buitenspelen in de kijker te zetten. Maar uit de cijfers van het Buitenspeelonderzoek blijkt dus dat zelfs al die initiatieven er nog steeds niet in slagen om kinderen te doen buitenspelen. “Ook voor ons was dat eerst even slikken.”

Die tendens voelen ze dus ook in Temse. De twee wijken in de gemeente die zijn onderzocht voor het Buitenspeelonderzoek, tonen negatieve cijfers. Nochtans heeft de gemeente in 2022 haar label Kindvriendelijke Gemeente verlengd, en zet ze sterk in op speelkansen voor jonge inwoners. “Onze gemeente telt wel 34 speelpleintjes, en we bieden een gevarieerd aanbod aan buitenactiviteiten voor jonge Temsenaars”, klinkt het bij de jeugddienst.

Schuld van de smartphone?

Wat werkt dan wel om kinderen weer te doen spelen? De complexe problematiek maakt alvast dat er geen aanpak is die voor elke buurt werkt, zegt Meire. “Het Buitenspeelonderzoek heeft niet echt als doel om een

antwoord op die vraag te formuleren. Het stelt vooral vast dat het probleem bestaat, waar het zich voordoet en hoe het evolueert”, stelt Meire. Tegelijk benoemt hij dat de digitale evolutie daarin geen onbelangrijke factor is. “Maar hoe minder speelkansen in de buurt, hoe aantrekkelijker die gsm wordt.”

Bergiers pikt in: “We moeten de schuld ook niet altijd bij de smartphone en games leggen. Zo schuif je de verantwoordelijkheid voor het buitenspelen eigenlijk door naar de jongeren zelf, terwijl zij er weinig aan kunnen veranderen. Als er in een buurt geen kinderen spelen, dragen wij als maatschappij daar een gedeelde verantwoordelijkheid voor: de school, de ouders, de burens – met én zonder kinderen – de architect, de overheid ... Hoe het nu gaat met het buitenspelen, is een gevolg van al onze keuzes samen.”

Op basis van de nieuwe cijfers breken de twee organisaties samen een lans voor een buitenspeelbeleid dat vertrekt vanuit hoe kinderen het probleem ervaren en beschrijven. “Het Buitenspeelonderzoek en de ijsjesnorm benoemen de pijnpunten, zodat iedereen die er iets aan wil doen daarmee op tafel kan kloppen en pleiten voor actie en samenwerking. We moeten allemaal aan dezelfde kar trekken om dit probleem op te lossen”, stelt Bergiers. “Want als dit zo doorgaat, is dit misschien de laatste generatie die nog buiten speelt.”

Het volledige Buitenspeelonderzoek verschijnt online op de website van de Vlaamse overheid en op k-s.be. Kind & Samenleving organiseert in het najaar een studiedag voor beleidsmakers over de resultaten. Jeugdleden, ouders en scholen kunnen de hele zomer lang zelf de ijsjesnorm uitproberen in hun buurt via ijsjesnorm.be.

UITNODIGING PERSMOMENT

**“Als het zo doorgaat, is
dit de laatste generatie
die nog buiten speelt.”**

Beste journalist, beste redacteur, beste persmedewerker,

We nodigen u van harte uit op het gezamenlijk persmoment van Kind & Samenleving en Goe Gespeeld! **op woensdag 28 mei van 13.40u tot 15.00u in Temse.** Samen met kinderen uit de buurt testen we de ijsjesnorm, en trekken we naar het **speelplein in de Pieter Dierckxlaan.** (Zie onder voor wegbeschrijving.)

Op het persmoment zijn live video-interviews voor televisie of online redactie mogelijk, ook met de spelende kinderen uit de buurt. **Woensdag 28 mei, tussen 12.00u en 13.30u, en opnieuw vanaf 15.00u,** zijn de perscontacten bereikbaar voor **telefonische interviews.**

Woensdagmiddag om 11.00u ontvangt u het persbericht van beide organisaties. De informatie uit het persbericht, het live persmoment, en telefonische interviews **blijft onder embargo tot woensdag om 15.00u.**

Kinderen en jongeren kunnen de pers te woord staan met de privacywetgeving in acht genomen. Goe Gespeeld! en de jeugddienst van Temse verzorgen de toestemming van de ouders van deelnemende kinderen aan het persmoment.

- 12.00u - Contactpersonen beschikbaar voor telefonische interviews.
- 13.40u - **Start persmoment.** Kinderen verzamelen op het plein.
(Contactpersonen voor pers zijn tussen 13.40u en 15.00u alleen beschikbaar voor live interviews.)
- 14.00u - Kinderen gaan op wandeling en testen de ijsjesnorm.
- 14.20u - Kinderen komen aan op het speelplein. **Experten staan pers te woord.**
- 15.00u - **Einde embargo.** Contactpersonen weer beschikbaar per telefoon.

Hieronder vindt u praktische gegevens in verband met het persmoment op woensdag.

CONTACTGEGEVENS

Inhoudelijke contactpersonen voor de pers

Tine Bergiers
Voorzitter van
Goe Gespeeld!
+32 (0) 478 39 90 39
tine@speelplein.net

Johan Meire
Inhoudelijk coördinator
van Kind & Samenleving
+32 (0) 487 02 32 21
jmeire@k-s.be

Contactpersonen voor praktische vragen over het persmoment

Lou Van Hauwe

Coördinator van het
persmoment voor
beide organisaties
+32 (0) 484 38 54 80
lou@speelplein.net

Maaïke Smet

Verantwoordelijke onthaal
en communicatie van
Lokaal Bestuur Temse
+32 (0) 473 85 05 63
Maaïke.Smet@temse.be

OVER DE ORGANISATIES

**kind &
samenleving**

k-s.be

Kind & Samenleving brengt de sociaalruimtelijke leefwereld van kinderen en jongeren in beeld via onderzoek en inspraak, en vertaalt hun ervaringen naar het beleid. Zij voerden het Buitenspeelonderzoek uit in opdracht van het **Departement Jeugd van de Vlaamse overheid**.

Goe Gespeeld! behartigt de belangen van spelende jeugd en is een netwerkorganisatie die alle relevante spelers wil informeren en activeren. Goe Gespeeld! bestaat als organisatie binnen de **Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS)**.

www.goegespeeld.be

PRAKTISCHE INFORMATIE

Adres Jeugddienst Temse: AC De Zaat - Frans Boelplein 1, 9140 Temse

Parkeermogelijkheid: Zie <https://maps.app.goo.gl/qmsaG4g25w8PTGR29>

Bestemming: Speelplein Pieter Dierckxlaan, 9140 Temse

Parkeren kan in deze straat, plaatsen zijn beperkt.

Route wandeling ijsjesnorm: <https://maps.app.goo.gl/ZJgjcJNLRPzUzaBLA>

